

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา
Course Specification

รหัสวิชา 1101412 ชื่อวิชา การรักษาโรคเบื้องต้น
(Basic Medical Care)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561
คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

รายละเอียดของรายวิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และคำอธิบายรายวิชา

1101412 การรักษาโรคเบื้องต้น

2(2-0-4)

Basic Medical care

ควบคุม : 1101422 ปฏิบัติการพยาบาลชุมชนและการรักษาโรคเบื้องต้น

การประเมินสภาพ การวินิจฉัยแยกโรค และการรักษาโรคเบื้องต้น ผู้ให้บริการทุกวัย การปฐมพยาบาลและการทำหัตถการเบื้องต้นตามขอบเขตของวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การส่งต่อเพื่อการรักษาที่เหมาะสม รวมถึงประเด็นกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

Assessment, differential diagnosis, and basic medical care for clients in all age groups; first aids and basic medical procedures based on nursing profession regulation and related laws; transferring for appropriate management, and aspects of law and related ethics.

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561

ประเภทหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพ

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

1) อาจารย์สมฤดี พูนทอง

1.2 อาจารย์ผู้สอน

1) อาจารย์สมฤดี พูนทอง

2) อาจารย์ศิวานันท์ ลีติกุลพัฒน์าวดี

3) อาจารย์เจตจรรยา บุญญกุล

4. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคเรียนที่ 1 / ชั้นปีที่ 4

5. สถานที่เรียน

ห้องเรียนออนไลน์ผ่านระบบ webex meeting และศูนย์การเรียนรู้ทางการพยาบาล อาคารเรียนรวม

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่จัดทำ ปรับปรุงรายวิชาครั้งล่าสุด วันที่ 28 เดือน เมษายน พ.ศ. 2564

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา 1.4 2.2 2.3 3.2 5.2

เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถ ดังนี้

- 1.1 สามารถวิเคราะห์กับปัญหาจริยธรรมในสถานการณ์จำลอง มีจิตสำนึกด้านความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้รับบริการ (CLO 1.4)
- 1.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาโรคเบื้องต้น การปฐมพยาบาล และการทำหัตถการเบื้องต้นตามขอบเขตของวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการส่งต่อเพื่อการรักษาที่เหมาะสม (CLO 2.2 , CLO 2.3)
- 1.3 มีทักษะการซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการหรือส่งตรวจพิเศษ รวมถึงวินิจฉัยแยกโรค วางแผนรักษาโรคเบื้องต้น และพิจารณาการส่งต่อได้อย่างเหมาะสม (CLO3.2)
- 1.4 สามารถประมวลผลข้อมูลอย่างเป็นระบบ และถ่ายทอดได้อย่างเหมาะสม (CLO5.2)

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนี้

2.1 สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาลในมิติการรักษาโรคเบื้องต้นได้ รวมถึงพัฒนาการคิดวิเคราะห์เป็นระบบ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง แลกเปลี่ยนเชิงตัวเลขเป็นข่าวสาร และถ่ายทอดได้อย่างเหมาะสม

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง
30 ชั่วโมง	ไม่มี	ไม่มี	60 ชั่วโมง

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่และช่องทางในการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

ชื่ออาจารย์	วัน	เวลา	ห้อง, email โทรศัพท์
1. อ.สมฤดี พูนทอง	อังคาร	15.00-17.00น	ทช 311, somrudee.p@tsu.ac.th 0846328155
2. อ. ศิวานันท์ จิตติกุลพัฒน์นาดี	อังคาร	15.00-17.00น	ทช 311, suraphen@gmail.com
3. อ. เจตจรรยา บุญญกุล	อังคาร	15.00-17.00น	ทช 316, jatjunya.b@gmail.com 0611873555

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

1. ความรู้หรือทักษะที่ต้องการพัฒนา	2. วิธีการสอน	3. วิธีการประเมินผล
<p>1. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>○1.1 มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา</p> <p>● 1.4 ใช้ดุลยพินิจในการจัดการประเด็นจริยธรรม</p> <p>○1.5 มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล แสดงออกถึงการเคารพสิทธิผู้ป่วยและสิทธิพยาบาล</p>	<p>- กำหนดไบบันทึกรการทำงาน</p>	<p>สังเกตพฤติกรรมการเข้าเรียนออนไลน์ตามเวลาที่กำหนด</p>
<p>2. ความรู้</p> <p>● 2.2 รู้และเข้าใจศาสตร์ทางการพยาบาลในมิติการรักษาโรคเบื้องต้น</p> <p>● 2.3 รู้และเข้าใจกระบวนการทางการพยาบาลในการรักษาโรคเบื้องต้น</p>	<p>- บรรยาย</p> <p>- อภิปราย/ โจทย์สถานการณ์</p>	<p>- สอบกลางภาคและปลายภาค</p> <p>- Pre-Post test</p>
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p> <p>● 3.2 คิดวิเคราะห์เป็นระบบ มีเหตุผลในการประเมินภาวะสุขภาพ และการรักษาโรคเบื้องต้น</p>	<p>- วิเคราะห์กรณีศึกษา</p> <p>- มอบหมายงานเขียน Concept mapping</p>	<p>แบบประเมินผังมโนทัศน์</p>
<p>4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>● 4.4 มีความเคารพและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล</p>	<p>มอบหมายงานกลุ่มวิเคราะห์กรณีศึกษา</p>	<p>สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</p>
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>● 5.2 ประมวลข้อมูลเป็นระบบถ่ายทอดได้อย่างเข้าใจ</p>	<p>- บรรยาย/ ถาม-ตอบ/ อภิปราย/ วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์</p> <p>- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน</p> <p>- ทำแบบทดสอบหลังเรียน</p>	<p>- คะแนนเก็บข้อสอบ post test</p>

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/ รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1 5/6/64 18-20 น.	หลักการรักษาโรคเบื้องต้น - หลักการ บทบาท ขอบเขตหน้าที่ - กฎหมาย จรรยาบรรณ	2	-	- บรรยาย/ PP - อภิปราย - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ. เจตจรรยา
2 6/6/64 16-18 น.	การประเมินภาวะสุขภาพ - ชักประวัติ ตรวจร่างกาย - ตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตรวจพิเศษ	2	-	- บรรยาย/ PPT - อภิปราย - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ. เจตจรรยา
3 7/6/64 10-12 น.	การบันทึกข้อมูลและการส่งต่อ	2	-	- บรรยาย/ PPT - อภิปราย - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ. ศิวานันท์
4 8/6/64 10-12 น.	การสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การ วางแผนครอบครัว	2	-	- บรรยาย/ PPT - อภิปราย/ โจทย์สถานการณ์ - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ.สมฤดี
5 9/6/64 10-12 น.	การใช้ยาในการรักษาโรคเบื้องต้น ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด - หลักการให้ยาอย่างสมเหตุผล - ยา สารน้ำ สมุนไพร	2	-	- บรรยาย/ PPT - อภิปราย/ โจทย์สถานการณ์ - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ.สมฤดี
6 12/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้นด้านหัตถการ - ผ่าฝี ผ่าเอาสิ่งแปลกปลอมออก - ถอดเล็บ ล้างแผล เย็บ-ตักแต่ง แผล - สอนสายให้อาหาร ล้างท้อง สอน ปัสสาวะ	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - สาธิต-สาธิตย้อนกลับ - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ. ศิวานันท์
7 13/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้นกลุ่มอุบัติเหตุ/ ฉุกเฉิน - รับสารพิษ สัตว์กัดต่อย แพ้วัคซีน - เสียเลือด ช็อก หมดสติ หยุด หายใจ - จมน้ำ ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ไฟฟ้า ดูด	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - อภิปราย/ โจทย์สถานการณ์ - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ.สมฤดี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/ รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- กระจกหัก ข้อเคล็ด ข้อเคลื่อน - สิ่งแปลกปลอมเข้าตา หู คอ จมูก				
8 14/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการทางตา หู คอ จมูก - ตาแดง - เจ็บคอ คอแดง - เสียการทรงตัว	2	-	- บรรยาย/ PP, VCD - อภิปราย/โจทย์สถานการณ์ - ทดสอบก่อน-หลังเรียน	อ. ศิวานันท์
9	สอบกลางภาค				
10 15/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการในระบบประสาท - ปวดศีรษะ	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) - อภิปราย/Concept map. รายบุคคล.	อ.สมฤดี
11 16/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการทางผิวหนัง - ผดผื่น ตุ่ม หนอง บวมแดง - ไข้ : ไข้วร้อน ไข้มึน ไข้จับสัน	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) อภิปราย/Concept map. รายบุคคล	อ. เจตจรรยา
12 19/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการในระบบกระดูกและ กล้ามเนื้อ - ปวดหลัง ปวดเอว - ปวดกระดูก ปวดข้อ	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) - อภิปราย/Concept map. รายบุคคล	อ. ศิวานันท์
13 20/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการในระบบทางเดินหายใจ - ไข้ ไอ - เหนื่อย หอบ - เจ็บหน้าอก	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) - อภิปราย/Concept map. รายบุคคล	อ. เจตจรรยา
14 21/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการทางโลหิตวิทยา ระบบ หัวใจและหลอดเลือด - โลหิตจาง ดีซ่าน	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) - อภิปราย/Concept map.	อ. เจตจรรยา

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/ รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอน/ สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- อ่อนเพลีย น้ำหนักลด			รายบุคคล.	
15 22/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการในระบบทางเดิน อาหาร - กลืนลำบาก - อาเจียนปนเลือด - คลื่นไส้ ท้องอืด ท้องผูก - ถ่ายเหลว ถ่ายอุจจาระปนเลือด	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) - อภิปราย/Concept map. รายบุคคล	อ.สมฤดี
16 23/6/64 10-12 น.	การรักษาโรคเบื้องต้น : กลุ่มอาการในระบบทางเดิน ปัสสาวะและระบบสืบพันธุ์ - ปวดท้อง - ปัสสาวะแสบขัด	2	-	- บรรยาย/ PPT, VCD - วิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ (รายกลุ่ม) - อภิปราย/Concept map. รายบุคคล.	อ. ศิวานันท์
17-18 29/6/64 9-12	สอบปลายภาค				
รวมทั้งสิ้น					

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของ การประเมินผล
1	2.2, 2.3, 5.2	การสอบ - คะแนนสอบกลางภาค - คะแนนสอบปลายภาค	9 17	35% 30%
2	3.2, 5.2	Post-test (ข้อสอบอัตนัยและ ปรนัย) - คะแนนเก็บ	1,2,3,4,5,6,7,8,	20%
3	1.1, 1.3, 1.4, 3.2, 5.2	Concept mapping - คะแนนเก็บ	10,11,12,13,14,15,	15%
รวม				100%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

- จริยาวัตร คมพยัคฆ์. (2550). “หน่วยที่ 1 การสาธารณสุข”. *ชุดวิชาการพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สภาการพยาบาล. (2554). *ข้อกำหนดการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรคสำหรับประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง*. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด
- แสงทอง ชีระทองคำ และไสว นรสาร. (2558). *กฎหมายสำหรับพยาบาล*. กรุงเทพฯ: บริษัทโฮลิสติก พับลิชชิง จำกัด.
- อติญาณ์ ศรีเกษตริน อรวรรณ สัมภวะมานะ และกาญจนา สุวรรณรัตน์. (2553). การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิ. *วารสารกองการพยาบาล*. 37, 3 (กันยายน-ธันวาคม), 52-63.
- American College of Nurse Practitioners. (2006). Retrieved from <http://www.acnpweb.org>
- Innes, J. (1987). PHC: Primary health care in perspective. *Can Nurse*. 83(8), 17-18.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- 2.1 จริยา ลิมานนท์. (2550). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติบทบาทพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน เขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ไม้ติพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- 2.2 ปนัดดา ปริญญา และคณะ. (2555). “รายงานการวิจัยประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)”.(*เอกสารอัดสำเนา*).
- 2.3 วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2555). *หลักของเวชจักษุศาสตร์*. ใน ชัยรัตน์ ฉายากุล, กวีวัฒน์ วีรกุล, รุ่งนรินทร์ ประดิษฐ์สุวรรณ และวิเชียร แดงทอง (บรรณาธิการ), *จริยธรรมทางการแพทย์*. (น.13-18). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

- 1.1 นิสิตประเมินผลตนเองก่อนเรียน และทดสอบด้วยข้อสอบอัตนัยหลังเรียน
- 1.2 นิสิตรับทราบความก้าวหน้าและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน ก่อนสอบกลางภาคและปลายภาค 1 สัปดาห์

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- 2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาสังเกตเทคนิคการสอนและเนื้อหาของผู้สอนในคาบเรียน
- 2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาสังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมของนิสิตในคาบเรียน
- 2.3 นิสิตประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหา ด้านผู้สอน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ก่อนสอบกลางภาคและปลายภาค
- 2.4 เปิดช่องทางให้นิสิตส่งคำร้อง เช่น จดหมาย กระดานสนทนาทางอิเล็กทรอนิกส์ ห้องให้คำปรึกษา เป็นต้น
- 2.5 ประชุมคณะกรรมการบริหารรายวิชาและรายงานผลการเรียนรู้ของรายวิชา ก่อนกำหนดส่ง มคอ.5

2.6

3. การปรับปรุงการสอน

3.1 ปรับปรุงเนื้อหาการสอน สื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก หรือเพิ่มช่องทางการศึกษาด้วยตนเอง ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารรายวิชา

3.2 รายงานความก้าวหน้าการปรับปรุงการสอนของรายวิชา ก่อนกำหนดส่ง มคอ.3

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

4.1 ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตโดยคณะกรรมการบริหารรายวิชา และคณะกรรมการทวนสอบ มาตรฐานผลการเรียนรู้รายวิชา ภายใน 3 สัปดาห์หลังสิ้นสุดภาคการเรียน ก่อนส่งต่อไปยังสำนักวิชาการและสำนักทะเบียน และวัดผล ตามกำหนดเวลาของมหาวิทยาลัย

4.2 วิเคราะห์ความยากง่ายของข้อสอบ

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

5.1 ทบทวนเอกสาร ตำรา และสื่อการเรียนการสอนทุกปีการศึกษา

5.2 วิจัยประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้รายวิชา